

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Приймальною комісією
Протокол № 5 від 27. 05. 2017 р.

Голова Приймальної комісії

В.О. Огнев'юк

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Освітній рівень: другий (магістерський)
Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма: «Державне управління»
На базі: ОКР «Спеціаліст», «Магістр»

«ПОГОДЖЕНО»

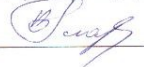
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

«РОЗІГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри управління
Протокол № 7 від 01. 02. 2017 р.

Завідувач кафедри

В.М. Гладкова

КИЇВ – 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахових випробувань зі спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» (Державне управління) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою управління Факультету інформаційних технологій та управління. Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України у відповідності до державних стандартів підготовки фахівців.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань та сформованих загальних компетенцій абітурієнтів під час вступу на навчання спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» (Державне управління). Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», «магістр» і відповідності її вимогам підготовки студента спеціальності «Публічне управління та адміністрування» (Державне управління).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max – 100)	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії
90 – 100	A	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку; вміння чітко і лаконічно, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82 – 89	B	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75 – 81	C	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69 – 74	D	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60 – 68	E	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	FX	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Фахові випробування проводяться в усній формі та передбачають відповіді на три теоретичних питання та виконання практичного завдання. Практичне завдання представлено у вигляді ситуаційної вправи. Відповідь на нього дасть можливість встановити рівень підготовки абітурієнта та його потенціал і можливості для навчання і здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування».

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Метою програми є професійна підготовка висококваліфікованих, відповідальних кадрів для державного управління та місцевого самоврядування, спроможних розробляти, аналізувати і реалізовувати державну політику, творчо, ефективно й результативно виконувати управлінські функції, сприяти інноваційним процесам у суспільстві з метою утвердження соціальної справедливості, демократії, забезпечення прав і свобод людини, сталого розвитку на основі світових та європейських стандартів.

Програма передбачає поєднання глибокої теоретичної підготовки з набуттям практичних навичок та вмінь у сфері державного управління. У професійному навчанні слухачів особлива увага приділяється таким питанням, як аналіз державної політики, стратегічне планування, технологія управління й прийняття управлінських рішень, менеджмент організації, механізми взаєморозуміння в управлінському спілкуванні, етика державного службовця, стиль роботи керівника, організація управлінської праці в державному управлінні тощо.

Тема 1. Теоретичні засади державного управління

Управління як суспільне явище, еволюція його змісту, багатогранність. Системи, в яких здійснюється управління. Системний підхід як методологія державного управління. Управління як явище штучної природи, сфера інтелектуальної та практичної діяльності людей. Категорія “держава”: основні ознаки та характеристики; управлінська взаємодія із суспільством. Сутність, зміст і специфіка державного управління. Поняття організації державного управління. Основні теорії (класична, людських відносин, мотивації, бюрократизації, загальна теорія систем) та школи (американська, європейська, японська) управління; процесний, системний і ситуаційний підходи. Співвідношення державного управління з теорією управління, конституційним та адміністративним правом, політичними та соціальними інститутами і процесами. Державне управління як наука та навчальна дисципліна.

Тема 2. Державна влада та державне управління

Базові терміни “влада”, “політична влада”, “державна влада”. Конституційні засади державної влади в Україні. Державна влада як атрибут державно-владного механізму. Конституційні засади виконавчої влади та державного управління в Україні. Державне управління як діяльність

виконавчо-розпорядчого характеру. Сутність та об'єктивні умови і фактори, що детермінують зміст державного управління. Співвідношення понять “державна влада” та “державне управління”. Елементи державного управління: суб'єкти, об'єкти, взаємозв'язки. Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування.

Тема 3. Цілі, завдання, функції та принципи державного управління

Поняття і сутність цілей державного управління. Ціль як форма відображення об'єктивної дійсності та досягнення майбутнього у процесі управлінської діяльності. Ціль як певний кінцевий стан системи, набір показників її розвитку, досягнення яких необхідно забезпечити. Цілеспрямованість як обов'язкова властивість державного управління. Система цілей державного управління, їх види та класифікація. Ієрархія цілей в державному управлінні. Формування “дерева цілей” державного управління. Ресурсне забезпечення досягнення цілей державного управління. Співвідношення понять “ціль”, “засіб”, “результат”. Механізм формування та обґрунтування цілей. Загальна характеристика методів обґрунтування цілей управління (логічне доведення, спостереження, експеримент, моделювання).

Поняття основних завдань і види функцій державного управління, їх класифікація. Функціональна структура державного управління: сутність та умови її побудови. Типові моделі управлінських функцій для різних ланок державного управління. Юридичне оформлення та закріплення функцій державного управління. Методи державного управління як сукупність прийомів і засобів, за допомогою яких воно здійснюється. Сучасні принципи державного управління, джерела їх виникнення та формування. Зміст принципів державного управління. Розвиток форм власності та їх вплив на формування якісно нових державно-управлінських відносин. Суб'єктивний фактор у державно-владному механізмі. Об'єкти управлінської діяльності виконавчої влади, їх властивості, основні рівні та видові групи.

Тема 4. Сутність і зміст управлінської діяльності

Сутність і зміст наукового управління суспільством. Обсяг і зміст поняття державного управління та його принципова схема. Складові елементи системи державного управління (діяльність, відносини, взаємозв'язок, вплив, ціль, суб'єкт, об'єкт, інформація). Політологічний, соціальний, економічний, правовий, психологічний і педагогічний аспекти державного управління. Зовнішня та внутрішня сфери управління. Об'єктивні основи та суб'єктивні фактори управління. Поняття та загальні риси управлінської діяльності. Стадії управлінської діяльності та управлінські технології: поняття та види. Форми і процедури управлінської

діяльності. Методи управлінської діяльності: морально-етичні, економічні, адміністративні. Психологічні аспекти в державному управлінні.

Тема 5. Організаційна структура державного управління (організаційно-правові аспекти регіонального управління)

Системні елементи організаційної структури державного управління. Унітарна та федеративна організації державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління. Фактори, що визначають побудову організаційної структури державного управління. Типи організаційних структур державного управління. Поняття організаційної структури органу державної виконавчої влади. Види організаційних структур і вимоги щодо побудови організаційної структури. Державний орган як елемент організаційної структури державного управління, фактори, що визначають його структуру. Організаційно-правова (нормативна) форма реалізації органу державної влади. Керівна ланка, структурні підрозділи та типові структури органів державної виконавчої влади, посада у структурі державного органу. Співвідношення державного управління та місцевого самоврядування. Розмежування функцій і повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Взаємодія центральних, регіональних і місцевих органів державної влади і самоврядування. Побудова матриці розподілу функціональних обов'язків та організаційної структури в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування. Сутність і призначення організаційного проектування. Фактори, що визначають формування та принципи побудови організаційних структур управління. Детермінованість організаційної структури системи управління змістом її функцій. Програмно-цільовий і матричний методи побудови організаційних структур. Основні складові державного апарату, види органів, що входять в його систему, та їх компетенція. Напрями удосконалення діяльності органів державного управління в перші роки незалежності.

Тема 6. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні

Конституційні засади побудови структур державної влади в Україні. Конституція України про гілки влади в Україні. Інститут Президента в Україні та державне управління, їх еволюція. Сучасний статус і функції глави держави в Україні. Структура та функції державних органів при Президентові України. Верховна Рада України та державне управління. Законодавчі засади виконавчої влади в Україні. Функції Верховної Ради України у сфері державного управління. Повноваження Верховної Ради щодо формування структур виконавчої влади. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади України. Основні ланки виконавчої вертикалі.

Динамізм структури органів виконавчої влади. Управлінські зв'язки та управлінські відносини в системі органів виконавчої влади. Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади, його структура і компетенція. Відносини Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України і Президентом України. Прем'єр-Міністр України: повноваження, компетенція. Секретаріат Кабінету Міністрів, його роль у забезпеченні діяльності Кабінету Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції. Міністерства України, їх повноваження та функції. Державні Комітети України та центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. Урядові органи державного управління. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державною управління. Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) міністерств у виконавчій вертикалі. Їх функції та відносини з місцевими державними адміністраціями. Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) державних комітетів та інших центральних органів виконавчої влади, їх типи, функції та взаємовідносини з місцевими державними адміністраціями. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Правовий статус, структура та компетенція, основні завдання, принципи діяльності місцевих державних адміністрацій. Повноваження та функції місцевих державних адміністрацій. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних і горизонтальних зв'язків: відносини з Президентом України, з Кабінетом Міністрів України, з міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади. Відносини між обласними і районними державними адміністраціями. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні. Поняття місцевого самоврядування. Виникнення та розвиток місцевого самоврядування в Україні до 1917 р. Місцеве самоврядування в конституційних актах України періоду становлення самостійності: 1917–1920 рр. Система рад народних депутатів та їх виконавчих комітетів в УРСР і СРСР: особливості організації місцевої влади в Україні до 1991 р. Процес відродження місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада як суб'єкт і основний носій функцій у системі місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні. Представницькі органи місцевого самоврядування. Виконавчі органи рад. Головні посадові особи територіальних громад. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.

Тема 7. Державна служба в системі державного управління

Соціальна природа виникнення державної служби; її ознаки, цілі, функції. Сутність та особливості державної служби як соціального інституту. Державна служба як інструмент реалізації державної політики. Державна служба як публічний інститут. Поняття державно-службових відносин: державно-правові, статутні, владні. Державна служба як організаційний інститут. Види державної служби, їх відмінність і функціональна специфіка. Правові джерела державної служби. Класифікація посад державних службовців: політичні, адміністративні, патронатні, технічні.

Тема 8. Підготовка та ухвалення управлінського рішення в державному управлінні

Поняття і сутність управлінського рішення. Типи управлінських рішень. Суб'єкти підготовки рішень. Основні види управлінських рішень. Форма прийняття рішень як основа їх класифікації. Місце нормативно-правових актів у системі управлінських рішень. Побудова набору можливих варіантів рішення. Об'єктивні передумови вироблення рішень і суб'єктивний фактор їх підготовки та прийняття. Вимоги щодо управлінських рішень. Поняття оптимального управлінського рішення та лобізм при прийнятті управлінських рішень. Процес підготовки та прийняття управлінського рішення, її етапи. Зміст етапу діагностики та оцінки управлінських ситуацій. Виявлення, обґрунтування та формулювання проблеми, що підлягає вирішенню. Збирання, обробка та аналіз інформації з проблеми та пошуку шляхів і засобів її вирішення. Оформлення вибраного варіанта у вигляді проекту рішення. Обговорення та узгодження проекту. Технологія процедури прийняття рішення (надання рішенням юридичної сили). Можливості уніфікації та використання типових управлінських рішень у державному управлінні. Основні етапи та механізми процесу організації виконання управлінського рішення. З'ясування та деталізація управлінського рішення. Види забезпечення діяльності виконавців управлінського рішення. Організація взаємодії виконавців і координація їхніх зусиль. Коригування управлінського рішення та регулювання системи управління. Облік результатів діяльності виконавців. Підсумки виконання рішень та оцінювання роботи за основними напрямками діяльності.

Тема 9. Контроль та облік у державному управлінні

Поняття і зміст контролю й обліку в державному управлінні. Контроль як функція державного управління, її зміст, державні пріоритети розвитку суспільства, їх вплив на визначення основних напрямів контролю. Взаємозв'язок контролю та інших функцій державного управління, їх співвідношення та взаємозв'язок. Контроль та облік – необхідні умови

ефективного функціонування органів виконавчої влади та виконання конкретних управлінських рішень. Основні принципи контролю, обліку та вимоги щодо контролю та обліку в органах виконавчої влади. Система контролю в органах виконавчої влади, її організаційне, методичне та правове забезпечення. Суб'єкти і об'єкти контролю та обліку, їх види. Забезпечення правового регулювання контролю у сфері державного управління. Контроль інституціоналізований за гілками державної влади: парламентський, в системі виконавчої влади, судовий, конституційний. Президентський контроль. Об'єкти, завдання, характер, види та структурно-організаційна форма контролю в системі виконавчої влади. Громадський контроль: поняття, цілі, об'єкти, форми, суб'єкти, структура. Функції структур громадського контролю за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Інформація, одержана у процесі контролю та обліку як основа коригування управлінських рішень і регулювання системи державного управління. Заходи щодо підвищення ефективності контролю та обліку в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Поточна інформація як засіб забезпечення контролю за виконанням управлінських рішень в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування. Організація внутрішнього контролю в органах виконавчої влади. Комплексне інспектування, контрольні, цільові та наскрізні перевірки. Використання методів “ведення” та “слідкування” в контрольній діяльності. Процедура і стадії контрольної діяльності: підготовка і здійснення контролю; формулювання висновків; оформлення та обговорення підсумків контролю; реалізація рішень, прийнятих за результатами контролю.

Тема 10. Інформаційна відкритість державних органів і реалізація прав громадян у державному управлінні

Поняття і зміст інформаційної відкритості державних органів і вищих посадових осіб держави. Гарантії та способи забезпечення інформаційної відкритості. Вимоги щодо інформації про діяльність органів державної влади та вищих посадових осіб держави. Способи оприлюднення та обмеження відомостей, які не можуть бути оприлюднені. Обсяг і характер відомостей, що підлягають оприлюдненню, та його порядок. Відомості, що підлягають опублікуванню у пресі і зміст інформаційного повідомлення. Служби та підрозділи, які надають відомості про діяльність державних органів, і підстави для відмови в їх наданні. Обсяг біографічних даних про вищих посадових осіб, що підлягають оприлюдненню. Обов'язкове декларування вищими посадовими особами майна і доходів і порядок оприлюднення відомостей про майно і доходи та їх відповідальність за подання неправдивих відомостей. Створення та функціонування державної інформаційної системи,

що містить інформацію про органи державної влади та умови доступу до неї.

Громадянин у державному управлінні, його права та обов'язки. Вплив державної політики на зміст державно-управлінських відносин, визначення мети діяльності апарату управління. Правове регулювання захисту прав людини і громадянина. Особистість як ціннісний орієнтир в організації та діяльності апарату управління. Співвідношення прав, обов'язків та інтересів громадян з компетенцією органів державного управління. Законодавство і проблеми подолання неузгодженості між правами та інтересами громадян, обов'язками управлінських структур щодо реалізації прав громадян, захисту їхніх законних інтересів. Поняття і зміст звертання громадян, вимоги, що висуваються до них. Законодавство про звертання громадян. Завдання, що вирішують звертання до державного управління. Класифікація звертань громадян: заява (клопотання), пропозиція (зауваження) та скарга. Перелік рішень (дій), що підлягають оскарженню. Обмеження, що встановлюються при розгляді скарг громадян. Порядок термінів подання і розгляду звертань громадян. Права громадян і обов'язки органів державного управління та їхніх посадових осіб щодо розгляду звертань. Поняття і порядок особистого прийому посадовими особами громадян за місцем їх праці та проживання. Контроль за додержанням законодавства про звертання громадян і відповідальність за його порушення.

Тема 11. Бюрократизм і корупція в системі державного управління, шляхи їх подолання

Адміністративне управління: поняття і функції. “Ідеальний тип” адміністративної організації М. Вебера. Бюрократизм як соціальне і державно-правове явище: найкраща з усіх можливих форм організації, що ефективно служить будь-якому політичному “хазяїну”, але не втручається при цьому в політику; професійно здійснює державне управління, незалежно від суб'єктивного впливу. Феномен бюрократії і бюрократизму, його роль і функції в державно-правових і політичних інститутах. Причини та умови виникнення бюрократизму. Основні аспекти та компоненти бюрократії: підміна публічного інтересу приватним інтересом влади і конкретного чиновника, тобто “присвоєння державної влади” чиновництвом; органічна нездатність бюрократії своєчасно вирішувати актуальні проблеми, виходячи зі “здорового глузду”; перекручене сприйняття та відрив від дійсності, упередженість, сваволя, що зростає в міру просування по сходам бюрократичної ієрархії; корпоративний дух, своєкорисливість на кожному рівні ієрархії, підміна “службової кар'єри” “кар'єризмом”, просування по службі будь-якою ціною, формалізм у діяльності, прагнення монопольної компетентності, способу життя чиновників тощо. Бюрократія, бюрократизм і

корупція: взаємозв'язок, суперечності, проблеми. Демократія і бюрократія в державному управлінні. Боротьба із бюрократизмом в органах управління — реальний шлях до забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Проблеми подолання бюрократизму в реалізації державно-управлінських відносин. Державне управління і проблема подолання бюрократії в контексті сучасних умов реформування державного та суспільного життя України.

Тема 12. Реформування організаційної структури державного управління та його нормативно-правове врегулювання

Проблеми реформування державного управління, виходячи з радикальної зміни змісту управління суспільством. Проблеми реформування державного управління та подолання суперечностей державних і особистих інтересів. Конституційна реформа. Адміністративна реформа та головні проблеми підвищення ефективності діяльності органів державного управління в Україні, перспективи їх розвитку на сучасному етапі. Напрями удосконалення системи державного управління з урахуванням світового досвіду. Реформування організаційних структур державного управління в Концепції адміністративної реформи в Україні. Необхідність здійснення переходу від галузевого управління до функціонального. Концептуальні засади реформування місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Правові засоби, їх вплив на функціонування системи управління. Реформування адміністративного права і вдосконалення державного управління. Роль інших правових засобів у сфері управління суспільними відносинами. Завдання і функції системи регулювання управлінських відносин. Інфраструктура правового регулювання управлінських відносин. Законодавство про адміністративну відповідальність в Україні. Правове регулювання діяльності органів виконавчої влади в Україні. Проблемні питання створення, організації діяльності та юрисдикції адміністративних судів. Основні причини та напрями реформування адміністративного законодавства в Україні на сучасному етапі.

**ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ
ДО ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
(ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ)»**

1. Механізми державного управління: сутність поняття.
2. Повноваження та структура органів виконавчої влади України.
3. Державне управління: сутність та поняття
4. Види механізмів державного управління, їх характеристика.
5. Правове регулювання державного управління.
6. Формування та реалізація державної політики у сфері регіонального

управління.

7. Формування та реалізація державної політики у сфері галузевого управління.
8. Правові засади сучасного адміністративно-територіального устрою України.
9. Основні засади впорядкування адміністративно-територіального устрою України.
10. Поняття, сутність та критерії соціальної держави.
11. Роль історичної пам'яті у формуванні національної ідентичності.
12. Адміністративна реформа в Україні: сучасні виклики та завдання.
13. Механізми державного регулювання розвитку регіонів.
14. Повноваження та функції місцевого самоврядування України.
15. Планування та прогнозування в державному управлінні.
16. Форми і методи державного прогнозування. Типи державних прогнозів.
17. Шляхи оптимізації планування та прогнозування державного управління в сучасній Україні.
18. Роль засобів масової інформації у сучасних суспільних процесах.
19. Міжнародне співробітництво України щодо регіонального розвитку.
20. Адаптація вітчизняного законодавства до європейських норм і стандартів.
21. Система, структура та класифікація центральних органів виконавчої влади України.
22. Система та структура місцевих органів виконавчої влади.
23. Державне регулювання розвитку економіки України.
24. Державне регулювання розвитку галузі освіти в Україні.
25. Державне регулювання економічного та соціального розвитку регіону.
26. Державні послуги: сутність, категорії, класифікація.
27. Демократичні традиції українського державотворення.
28. Місце та роль груп інтересів у політичній системі.
29. Шляхи формування антикорупційної культури суспільства.
30. Стандартизація державних послуг в Україні.
31. Моніторинг якості надання публічних послуг.
32. Ресурсне забезпечення надання державних послуг в Україні.
33. Результативність та ефективність функціонування суб'єктів, державного управління.
34. Результативність та ефективність функціонування механізмів державного управління.
35. Контроль в системі державного управління: види, методи, технології.
36. Моніторинг діяльності органів державної влади України.
37. Адміністративний аудит: поняття та структура.
38. Оцінювання державної політики. Ефективність і результативність державної політики.
39. Міжнародний досвід у сфері електронного врядування.
40. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування.
41. Сутність і характеристики інформаційного суспільства.
42. Державна інформаційна політика України.

43. Оптимізація управління діяльністю органів і установ державного управління.
44. Повноваження та структура Верховної Ради України.
45. Управлінські рішення. Фактори впливу на прийняття управлінських рішень.
46. Зв'язки з громадськістю в державному управлінні. Суть та основні принципи зв'язків з громадськістю.
47. Система розподілу повноважень між гілками влади.
48. Історія вітчизняного парламентаризму.
49. Інфляція, її види та методи регулювання.
50. Сутність та поняття місцевого самоврядування.
51. Взаємовідносини України з Європейським Союзом.
52. Конституційні засади державної влади.
53. Концептуальні засади державного управління економічними процесами.
54. Загальні принципи й особливості функціонування державного сектора економіки як об'єкта управління та регулювання.
55. Сутність, механізми та моделі корпоративного управління. Держава як учасник і регулятор корпоративних відносин.
56. Управління інвестиційним процесом на макро- та мікрорівнях.
57. Соціальна безпека: поняття та сутність.
58. Бюджет як інструмент державної політики.
59. Податкова служба та податкова система України.
60. Управління освітою як галузь державної діяльності. Мета, функції, принципи державного управління освітою.
61. Органи управління освітою, їх структура та повноваження.
62. Регулююча і контролююча функції держави у підготовці фахівців.
63. Інтеграція України в міжнародний освітній простір у контексті Болонського процесу.
64. Принципи забезпечення національної безпеки. Основні напрями державної політики у сфері національної безпеки.
65. Повноваження Президента України.
66. Особливості застосування механізмів державного управління щодо формування соціальної безпеки.
67. Організаційно-функціональна структура державного регулювання розвитку гуманітарної сфери в Україні.
68. Суспільні блага. Прийняття політичних рішень на ринку суспільних благ. Державне постачання суспільних благ.
69. Формування єдиного гуманітарного простору як пріоритетний напрям державної гуманітарної політики в Україні.
70. Поняття потенціалу державної політики.
71. Управління якістю в системі органів виконавчої влади.
72. Функції місцевого самоврядування.
73. Стан та перспективи розвитку людських ресурсів в Україні.
74. Захист інформації як чинник безпеки інноваційної діяльності.
75. Місце та роль державної ідеології в державному управлінні.

ПРИКЛАД ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Визначить об'єм капітальних вкладень, необхідних для введення у дію житлової площі. Зробіть висновок щодо достатності/недостатності фінансування будівництва житла, якщо у бюджеті держави на наступний рік закладено 120 млрд грн видатків на цю сферу.

1. Чисельність населення, що потребує житла, тис. осіб.	4 000
2. Норматив забезпеченості площею квартир, м. кв. на осіб.	17,2
3. Введення в дію житла з минулих років, тис. м. кв.	50 000
4. Виведення з експлуатації житла, тис. м. кв.	5 000
5. Питомі капітальні вкладення, грн на м. кв.	6 000

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко В.Г., Бабкін В.Д., Бабкіна О.В., Бебик В.М., Головатий М.Ф., Горбатенко В.П. Політологія: підручник / О.В.Бабкіна (ред.), В.П.Горбатенко (ред.). - 3-тє вид., перероб., доп. - К. : Академія, 2008. - 567с. - (Серія "Альма-матер"). - ISBN 978-966-580-2*58-7.
  2. Біль М. М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект) : наук, розробка / М.М. Біль, Г.С. Третяк, О.П. Крайник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, упр. орг. фундамент, та приклад, дослідж., Львів, регіон, ін-т держ. упр., каф. екон. політики і фінансів. – К. : НАДУ, 2009. – 39 с.
  3. Богданович В. Ю. Геополітична і національна безпека : навч. посібник: у 2 ч. Ч. 2.: Основи геополітики / В. Ю. Богданович, М. Ф. Єжеєв. - К.: Вид-во НАДУ, 2005. - 100 с.
  4. Богданович В. Ю. Основи державного управління забезпеченням обороноздатності України: теорія і практика : монографія / В.Ю. Богданович, М. Ф. Єжеєв, І. Ю. Свіда. – Львів : ЛІСВ, 2008. – 302 с.
- Бодров В. Г. Трансформація економічних систем: концепції, моделі, механізми регулювання та управління : навч. посібник / В. Г. Бодров. – К. : Вид-во УАДУ, 2005. – 428 с.

5. Бодров В. Г. Соціальне ринкове господарство : навч. посібник / В.Г. Бодров, П. М. Леоненко, А.І. Кредисов ; за ред. А.І. Кредисова. – К. : Либідь, 1995. – 126 с.
6. Вакуленко В. М. Державне регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища : [кол. моногр.] / В.М. Вакуленко, І. В. Валентюк, В. В. Вітвицький та ін. ; Укр. ИДІ продуктивності агропром. Мінагропол. України, НАДУ. – К. : НДІ "Украгропродуктивність", 2007. – 183 с.
7. Власюк О. С. Державне управління: плани і проекти економічного розвитку / О. С. Власюк, Т. В. Дерюгіна, І. В. Запатріна та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Кучеренко, І.В. Запатріної; Інститут соціально-економічних стратегій. – К. : ВІП, 2006. – 624 с.
8. Гаєвський Б.А. Політичне управління : навч. посібник / Б.А. Гаєвський, В. А. Ребкало, М. В. Туленков ; редкол. : В.М. Князев, М.Ф. Головатий, Ф. М. Рудич та ін. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – 160 с.
9. Геоекономічна політика України : навч. посібник / І. В. Розпутенко, Н. А. Малиш, О. І. Кілієвич та ін. ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2010. – 126 с.
10. Геополітична і національна безпека : словник термінів / уклад. : Г. П. Ситник, В. Ю. Богданович, М. Ф. Єжеєв. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 232 с.
11. Голікова Т. В. Державне управління територіальним економічним розвитком: теорія і практика : монографія / Т. В. Голікова ; Нац. акад. держ. управління при Президентові України. - К. : НАДУ, 2007. – 296 с.
12. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування. - К. : Вид-во УАДУ, 2000. – Ч. 1, 2.
13. Державна політика в соціогумантарній сфері : підручник / авт. кол. В.А. Скуратівський, В. П. Трощинський, П. К. Ситнік та ін. ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. - К. : Вид-во НАДУ, 2010. – 329 с.
14. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади / за заг. ред. Н. Р. Нижник. – К. : Вид-во УАДУ, 2002.
15. Державне управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції : навч. посібник / В. В. Говоруха, В. Г. Бульба (кер. авт. кол.), А. Є. Тамм та ін. ; за заг. ред. В. П. Горбуліна ; Нац. центр з питань євроатлант. інтегр. України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон, ін-т держ. упр. - К. : Євроатлантикінформ, 2006. – 197 с.
16. Дзюбик С. Д. Сучасна економічна теорія і проблеми її застосування : навч. посібник / С. Д. Дзюбик. - К. : Вид-во УАДУ, 2001. - 168 с.
Екологічне громадське здоров'я: від теорії до практики / за заг. ред. К.

- Чу та Р. Сіпсона ; пер. з англ. за ред. Л. І. Жаліло. - Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2002. - 290 с.
17. Економічна теорія і державна політика України в перехідній економіці : навч. посібник : у 2-х книгах / Ю. Бажал, А. Бауманіс, Р. Кілієвич та ін. ; за заг. ред. І. Розпутенка та Б. Лессера. – К. : Вид-во "К.І.С.", 2004. - Кн. 1. – 202 с.; - Кн. 2. – 498 с.
18. Ефективність державного управління : монографія / Ю. М. Бажал, О.І. Кілієвич, О. В. Мертенс та ін. ; за заг. ред. І. Розпутенка. – К. : Вид-во "К.І.С.", 2002. - 420 с.
19. Закон України «Про державну службу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>
20. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві: монографія / П. С. Клімушин, А. О. Серенко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків, регіон, ін-т держ. упр. - Харків: ХарPI НАДУ "Магістр", 2010. - 312 с.
21. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-вр : за станом на 04 лют. 2011 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0&p=1307359376863318>.
22. Логвиненко В. І. Державне управління функціонуванням і розвитком ЖКГ в Україні : монографія / В. І. Логвиненко. - Донецьк, 2009. - 48 с.
- Луговий В. І. Управління освітою : навч. посібник для слухачів, аспірантів, докторантів спеціальності "Державне управління" / В.І. Луговий. - К. : Вид-во У АДУ, 1997. - 302 с.
23. Механізми реалізації державної регіональної політики в контексті проведення політичної та адміністративної реформ : наук. розробка / С.Є. Саханенко, М. П. Попов, О. О. Долженков, Г. І. Пахомова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон, ін-т держ. упр. - К. : НАДУ, 2008. - 46 с.
24. Основні напрями розвитку світової економічної теорії в країнах ринкової економіки / Г. П. Климко, В. П. Нестеренко, Л. О. Каніщенко та ін. ; за ред. Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Вища шк. ; Знання, 2002.
25. Панчишин С. М. Макроекономіка : навч. посібник / С. М. Панчишин. - 3-тє вид., стереотип. - К. : Либідь, 2005. - 614 с.
26. Політична економія : навч. посібник / за ред. В. Г. Бодрова, В. О. Рибалкіна. - К. : Вид. центр. "Академія", 2007. - 672 с.
27. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика в Україні : навч. посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. - Ч. І. - К. : Вид-во УАДУ, 2002. - 86 с.
28. Почепцов Г. Г. Паблік рилейшнз : навч. посібник / Г. Г. Почеп- цов. - К. : Т-во "Знання" ; КОО, 2000. - 506 с.

29. Про вищу освіту : закон України від 17.01.2002 № 2984-III : зі змін. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : [http:// rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14&p=1309812614354490](http://rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14&p=1309812614354490).
30. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : закон України від 23.03.2000 № 1602-111 // Відомості Верховної Ради України. - 2000а. - № 25. - С. 195.
31. Про державні цільові програми : закон України від 18.03.2004 № 1621-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2.004. - № 25. - С. 1042. - Про загальну середню освіту : закон України від 13.05.1999 № 651-XIV : зі змін. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=651-14&p=1309812614354490>.
32. Про затвердження Міжгалузевої комплексної програми "Здоров'я нації" на 2002-2011 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 10.01.2002 № 4 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
33. Про Кабінет Міністрів України : закон України від 07.10.2010 № 2591-VI : зі змін. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : <http://rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2591-17&p=1309812614354490>.
34. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР : зі змін. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0&p=1309812614354490>. - Назва з екрану.
35. Про національну доктрину розвитку освіти : указ Президента України від 17.04.2002 № 347 // Офіц. вісник України. - 2002. - № 16.. Про освіту : закон України від 23.05.1991 № 1060-XII : зі змін. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : [http:// rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12&p=1309812614354490](http://rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12&p=1309812614354490). - Назва з екрану.
36. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України № 1085/2010 від 9 грудня 2010 р. // <http://www.president.gov.ua/documents/12584.html>
37. Про позашкільну освіту : закон України від 22.06.2000 № 1841-III : зі змін. [Електронний ресурс] // Законодавство України. - Режим доступу : [http:// rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1841-14&p=1309812614354490](http://rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1841-14&p=1309812614354490).

38. Про Раду національної безпеки і оборони України : закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - №35.-С. 237.
39. Регулювання міжбюджетних відносин: Україна і європейський, досвід : монографія / за заг. ред. В. Г. Бодрова ; кол. авт. : В. Г. Бодров, О. П. Кириленко, Н. І. Балдич та ін. - К. : Вид-во НАДУ, 2006. - 296 с.
40. Розпутенко І. В.. Державні видатки в перехідних економіках / І. В. Розпутенко. - К. : Вид-во УАДУ, 1998. - 244 с.
41. Романюк О. Методи економіко-статистичного аналізу : навч. посібник / О. Романюк ; ред. В. А. Куценко. - К. : Вид-во УАДУ, 1997. - 144 с.
42. Ситник Г. П. Національна безпека України: теорія і практика : навч. посібник / Г. П. Ситник, В. М. Олуйко, М. П. Вавринчук ; за заг. ред. Г. П. Ситника. - К.; Хмельницький : Кондор, 2007. - 615 с.
43. Скуратівський В. А. Соціальна політика : навч. посібник / В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Ліанова. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Вид-во УАДУ, 2003.
44. Скуратівський В. А. Соціальний і гуманітарний розвиток (опорний конспект дистанційного курсу навчальної дисципліни) : навч. посібник / В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, М. В. Кравченко. - К. Центр навч. літ-ри, 2004. - 111 с.
45. Соціальний захист населення України : навч. посібник / за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого ; авт.-упоряд. : І. Ф. Гнибіденко, М. В. Кравченко, О. М. Коваль [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К. : ПАДУ ; Фенікс, 2010. - 211 с.
46. Соціогуманітарні виміри державної політики : навч. посібник / В. П. Трощинський, П. К. Ситнік, В. А. Скуратівський та ін. ; за ред. В. П. Трощинського. - К. : Вид-во ПАДУ, 2007. - 76 с.
47. Споживча політика в системі державного управління : навч.-метод. посібник / С. Д. Дубенко, К. О. Максименко, О. В. Овчарук [та ін.] ; за заг. ред. К. О. Максименко, О. В. Овчарук, Н. Г. Протасової ; М-во освіти і науки України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : Тютюкін, 2009. - 246 с.
48. Стратегія гуманітарної політики сучасної України : парламентські слухання від 06.10.2010 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>. - Назва з екрану.
49. Сучасна економічна теорія і стабілізаційні моделі у відкритому суспільстві : навч. посібник / О. П. Романюк, О.І. Кілієвич, В.В. Юрчишин, О. В. Мертенс. – К. : Вид-во УАДУ, 1998. - 330 с.

50. Трощинський В. Соціальний розвиток : опорний конспект навчальної дисципліни / В. Трощинський, О. Петроє, І. Боргес. - К. : НАДУ, 2008.- 192 с.
51. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посібник / [авт. кол. В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, Е. М. Лібанова та ін.] ; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського : у 2 ч. - К. : Вид-во НАДУ, 2009. - 700 с.
52. Чукут С. А. Інформаційна політика в Україні : навч. посібник / С.А. Чукут, О. В. Литвиненко. - К. : Вид-во УАДУ, 2003. - 110 с.